

pak pouze jediný kolektivní zástupce nebyl oprávněn bez spolupůsobení ostatních společníků jednati, když společníkem ku zastupování oprávněným jsou jen všichni společníci dohromady. Avšak o žádný z těchto případů se tuto nejedná. Společník Hans W. nebyl smlouvou, na níž se stěžovatel odvolává, ze zastupování vyloučen a okolnost, že je oprávněn zastupovati společnost kolektivně s prokuristou Ottem H-em, nemohla býti na újmu jeho právu k zastupování společnosti vůči třetím osobám, když tu nejde o kolektivní zastupování, jaké má zákon na mysli (společné oprávnění několika společníků k zastupování). Toto omezení společníka Hanse W-a vázalo ho jen v jeho poměru uvnitř společnosti, avšak neodnímal mu práva čl. 118 obch. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest sice pravda, že odvolání prokury Otty H-a, veřejným společníkem Hansem W-em bez souhlasu stěžovatelky jako druhé veřejné společnice přičítá se výslovnému ustanovení čl. XIV. společenské smlouvy ze dne 28. září 1923, dle něhož Ottovi H-ovi byla udělena prokura na dobu trvání společenské smlouvy, tedy do dne 31. prosince 1928, jež může býti odvolána v každém případě jen ve vzájemné shodě obou veřejných společníků; leč přes to právem soud rejstříkový vyhověl návrhu Hanse W-a na výmaz prokury a srovnává se také potvrzující usnesení soudu rekursního se zákonem. Dle šu 22 min. nařízení ze dne 9. března 1863, čís. 27 ř. zák. má se soud při povolování zápisů do obchodního rejstříku obmeziti na zjištění oprávnění žadatelova k vydobytí navrhovaného zápisu, jak toto vyplývá ze zákona a ze stavu rejstříku. Dle spisů jest k zastupování a znamenání společnosti z obou společníků oprávněn jen Hans W., ovšem kolektivně s prokuristou Ottou H-em. Po rozumu čl. 118 obch. zák. jest zrušení prokury oproti třetím osobám — a o to tu jde — účinným, stalo-li se společníkem, oprávněným k zastupování společnosti, jímž jest v tomto případě Hanuš W. Z tohoto ustanovení zákona ve spojení s čl. 54 obch. zák., dle něhož prokura kdykoliv jest odvolatelná, a s čl. 45 obch. zák., jenž nařizuje, by zrušení prokury bylo opovězeno do obchodního rejstříku, a konečně z úvahy, že zřízení prokury jest věci důvěry, plyne zřejmě, že právu Hanuše W-a na výmaz prokury není na závalu ani okolnost, že firmu zastupuje kolektivně s prokuristou. Tolik stačí dodati ku správným důvodům napadeného usnesení.

Čís. 3687.

Vyrovnačí dlužník může po skončení vyrovnacího řízení dodatečně schváliti právní jednání, předsevzaté proti předpisu šu 8 vyr. řádu. Ukončením vyrovnacího řízení zaniká odpůrčí právo věřitelů dle šu 8 vyrovn. řádu.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1924, Rv II 158/24.)

Žalobkyně domáhala se (§ 37 ex. ř.) na vymáhajícím věřiteli zrušení exekuce ohledně řady movitostí, tvrdíc, že jich dne 8. února 1922 nabyla od dlužníka. Dlužník byl tehdy ve vyrovnání. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolatelka namítá předně, že uzavřela kupní smlouvu 8. února 1922 v bezelstném přesvědčení, že dlužník byl v té době již oprávněn volně se svým jměním vládnouti. Posouzení otázky »bezelstnosti« spadá pod skutkové zjištění, poněvadž jest výsledkem z toho, co se skutečně stalo, jest závěrem na základě jiných skutečností, jest tedy logickým myšlenkovým postupem, tvořícím vždy základ skutkového zjištění, a nespadá řešení této otázky pod hledisko nesprávného právního posouzení, které odvolatelka jedinec uplatňuje. Nelze se proto zabývatí otázkou »bezelstnosti«, ježto odvolatelka neuplatňuje odvolacího důvodu nesprávného skutkového zjištění. Avšak i kdyby tomu tak nebylo a odvolací soud byl povinen, zabývatí se touto otázkou skutkovou, nelze odvolatelce přisvědčiti a nutno poukázati na správné zjištění prvního soudce, že odvolatelka nejednala bezelstně. Dodati nutno, že dopis ze dne 8. února 1922 nemluví o ukončeném vyrovnávacím řízení (§ 55 (1) vyr. ř.), nýbrž pouze o právoplatném potvrzení vyrovnání (§ 49 (1) vyr. ř.). Měla-li žalobkyně za to, že již právoplatným potvrzením vyrovnání nabývá dlužník plného disposičního práva, byla to neznalost zákona, jež neomlouvá (§ 2 obč. zák.). Že obmezení disposiční moci dlužníka trvá až do ukončení vyrovnávacího řízení, jest patrné z řu 55 (2) vyr. ř., dle něhož se poznámky, disposiční moc dlužníka obmezující (§ 6 vyr. ř.) teprve s ukončením vyrovnávacího řízení vymazují. Tím teprve se sprostí činitelé vyrovnávacího řízení svých úkonů a tím teprve nabývá dlužník plného disposičního práva, jak motivy (pamětní spis k řu 55 vyr. ř.) výslovně praví slovy: »Damit erlischt die Wirksamkeit der Organe des Verfahrens und damit erlöschen auch die das Geschäftsleben hemmenden Wirkungen der Eröffnung der Verfahrens.« Tento náhled potvrzují i motivy k řu 8 vyr. ř., které praví: »Da nun die Tatsache, daß sich der Schuldner im Ausgleichsverfahren befindet, jedermann gegen sich gelten lassen muß, weil sie öffentlich kundgemacht wird, so hängt die Wirksamkeit der Verfügungen des Schuldners gegenüber Dritten ausschließlich davon ab, ob der Dritte die Verfügung für eine des gewöhnlichen Geschäftsbetriebes des Schuldners halten konnte und davon, daß ihm ein allfälliger Einspruch des Ausgleichsverwalters ohne sein Verschulden unbekannt geblieben ist.« Obě tyto náležitosti: 1. že nešlo o jednání, patřící k obyčejnému provozování dlužníkového obchodu a 2. že žalobkyně věděla nebo musila věděti, že vyrovnávací správce k tomu souhlasu nedal, zjistil bezvadně první soudce a zjištění to ani nebylo napadeno. Obrana neplatnosti takovéto smlouvy není časově omezena a nelze obdobně použití řu 2 odp. ř., aniž jakéhokoliv jiného ustanovení odp. řádu. Neboť odporovatelné smlouvy jsou sice smlouvami platnými, lze je však za určitých předpokladů na žalobu zkrácených věřitelů prohlásiti za bezúčinné, a tento nárok zkrácených věřitelů je vázán na určitou dobu. Smlouva proti předpisu řu 8 vyr. ř. jest oproti třetím osobám hned od prvopočátku neplatnou a nestává se neplatnou teprve na zakročení třetí osoby. Taková smlouva zůstává na vždy oproti

třetí osobě neplatnou a neplatnost její nemůže býti zhojena projitím času, leda promlčením. Dodatečné schválení kupní smlouvy dlužníkem po ukončení vyrovnání nelze spatřovati v tom, že zbytek kupní smlouvy dne 8. prosince 1922, tedy po ukončeném vyrovnání přijal. Neboť pak by se každé právní jednání, neplatné podle Šu 8 vyr. ř., stalo ukončením vyrovnání platným schválením se strany dlužníka, jež by bylo lze spatřovati v tom, že dlužník, stav se po ukončení vyrovnání neobmezeným ve vládě se svým jměním a ponechav mlčky (§ 863 obč. zák.) neplatné právní jednání v platnosti, jej svým mlčením dodatečně schválil. Zákaz Šu 8 vyr. ř. by se stal vratkým a neskýtal by ochrany vyrovnávacím věřitelům, jimž přísluší právo hojiti se v případě nesplnění vyrovnání na věcech do vyrovnávací podstaty patřících.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozsoudil.

D ů v o d y:

Dovolání vytýká důvodně nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Je sice přisvědčiti k právnímu názoru odvolacího soudu, že obmezení disposiční moci vyrovnávacího dlužníka (§ 8 vyr. ř.) trvá přes pravoplatné potvrzení vyrovnání (§ 49 odstavec první vyr. ř.) až do ukončení vyrovnávacího řízení podle Šu 55 vyr. ř. a že by se žalobkyně neznalostí tohoto zákonného předpisu podle Šu 2 obč. zák. nemohla omlouvati. Ale nesprávným jest názor odvolacího soudu, že dlužník po ukončení vyrovnávacího řízení nemůže právní jednání předsevzaté proti předpisu Šu 8 vyr. ř. dodatečně, třeba i mlčky, schváliti, by se ono jednání stalo takto účinným. Podle Šu 8 vyr. ř. je jednání, tam poznačené, jen oproti věřitelům bezúčinným. Může mu tedy býti věřiteli odporováno. Ale toto právo mají věřitelé jen do ukončení vyrovnávacího řízení podle Šu 55 vyr. ř., neboť jím zanikají, jak odvolací soud zcela správně z pamětního spisu k Šu 55 vyr. ř. vyvozuje, též všechny účinky, obchodování obmezující. Zaniká tedy ukončením vyrovnávacího řízení zejména i odpůřčí právo věřitelů, jim Šem 8 vyr. ř. vyhrazené. To plyne také z povahy věci. Nezabezpečili-li si věřitelé ve vyrovnání zvláštní práva ohledně jmění dlužníka, nabývá tento od ukončení vyrovnávacího řízení úplnou volnost, s ním podle libovůle nakládati, může je tudíž třeba také zciziti a nebylo by proto lze seznati, proč by ono dřívější zcizení, původně vůči věřitelům bezúčinné, nemohl nyní dodatečně schváliti.

Čís. 3688.

Právní účinky vzniku útratové pohledávky (§ 10 vyr. řádu) působí již od doby, kdy byla hlavní pohledávka žalobou uplatňována, a ne-sejde na tom, že útraty byly přiřčeny teprve po zahájení vyrovnávacího řízení.

Vyrovnávací správce jest oprávněn k rekursu do usnesení, povolujícího exekuci na movité jmění dlužníka. Oprávnění to přísluší ovšem i dlužníku.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1924, R I 233/24.)